

27-30 december
Beurs van Berlage

/THIS ART FAIR/

XXhrhrjr rhrhjrjr rhrhrh
rbrbbrbr / Xxrhjr rhrhjrbr /
Xxrhjrhrjr rhrhjrhrjr
rhrhjrxx/

Springplank voor kunstenaars

This Art Fair is niet zomaar een kunstbeurs; directeur Mette Samkalden cum suis bieden van 27 tot en met 30 december in de Beurs van Berlage namelijk niet alleen een podium aan verrassende en eigenzinnige kunstenaars, ze beoogt daarmee een bijdrage te leveren aan hun economische zelfstandigheid. Deelname moet een mogelijkheid of opstapje creëren, voor jonge talenten maar ook voor meer gearriveerde kunstenaars.

Die 'springplankfunctie' manifesteert zich niet alleen in de laagdrempelige beurs zelf (het Lisser Art Museum maakt deelname van recent afgestudeerde makers mogelijk door ruim de helft van hun inschrijvingsgeld te betalen), maar ook in workshops voor de aanstormende kunstenaars. Daarin zijn ze door gearriveerde kunstenaars, galeriehouders en verzamelaars bijgespijkerd over de do's-and-don'ts op een beurs. In de kunstenaarspraktijk van vandaag gaat het allang niet meer alleen om goed werk maken. Kunstenaars moeten ook hun eigen marketing en pr doen, en een verhaal kunnen vertellen.

Wat opvalt aan die verhalen is dat de nieuwste generatie van humor houdt, maar zware onderwerpen niet uit de weg gaat. Zo gaat Maarten Bel samen met kinderen vervalsingen maken van meesterwerken van grootmeesters als Pollock, Rembrandt en Van Gogh (volwassenen mogen ook meedoen, eventueel na een borrel). Het Amsterdamse kunstinitiatief MILK biedt op de beurs 'site-specific kunstwerken voor de huiskamer aan'; werken en performances die op maat worden gemaakt voor een bepaalde plek, naar de wens van de koper.

Zo is er voor elk wel wat wils. Om te doen, te zien of te kopen. Want dat is natuurlijk waar het voor de kunstenaars om draait: verkopen. We hopen dat deze bijlage u inspireert. Voor wie na het lezen van deze bijlage nog meer wil weten, is er op vrijdagavond een speciale rondleiding – tegen een gereduceerd tarief.

Jan Pieter Ekker
Chef Kunst Het Parool

Colofon
Hoofredactie
Ronald Ockhuysen
Samenstelling en coördinatie
Jan Pieter Ekker
Met bijdragen van
Edo Dijksterhuis, Kees Keijzer, Daan Koster, Maxime Smit
Fotografie
Bart Jansen, Carly Wollaert
Beeldredactie
Maarten Steenvoort, Eva de Vos
Vormgeving
John Koning

Verleidelijke kunst in een huiskamer

MILK verhuisde een complete huiskamer van Overtoomse Veld naar de Beurs van Berlage en liet er kunstenaars op los. 'Het moet de bezoeker verleiden om zelf thuis een kunstwerk te laten maken.'

tekst Jan Pieter Ekker, portretfoto's Carly Wollaert

Toen Janneke Kornet zich een half jaar geleden bij het 'nomadisch kunstinitiatief' MILK meldde met de vraag of zij, als *site-specific* kunstenaar, ook kon deelnemen aan This Art Fair, waren Linda Koene en Kim Nathalia direct geïnteresseerd. Het moest toch mogelijk zijn om een kunstwerk zonder concrete objecten aan te bieden op een kunstbeurs? Een werk dat is gemaakt voor een bepaalde plek, en dat alleen daar of op dat moment bestaat? Een interventie in een gebouw of een performance?

Nathalia: "Wij vonden de vraag heel interessant omdat wij, als kunstinitiatief met een experimentele focus, ook altijd op zoek zijn naar bijzondere manieren om onszelf op een beurs te presenteren." Koene: "Omdat we zelf site-specific werken, vinden wij het extra interessant om het verkoopconcept als uitgangspunt te nemen en hiermee te spelen."

Koene (Zaanstad, 1984) en Nathalia (Nijmegen, 1979) studeerden samen kunstmanagement aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht en begonnen in 2008 met het organiseren van kunstprojecten en exposities. De eerste jaren in de openbare ruimte, daarna vanuit een pand op de Witte de Withstraat in West, vervolgens in een ex-bordeel met peeskamers op de Wallen, en sinds anderhalf jaar leiden ze een zwerfend bestaan door de stad. Koene: "Met een vaste ruimte heb je een heel andere manier van werken, we zijn nu veel vrijer. We kunnen specifiek bepalen met wie op welke plek we willen samenwerken." Nathalia: "Het heeft allebei voor- en nadelen."

Huiskamer

Kornet en MILK besloten om een kunstwerk te maken voor een bepaald huis op een bepaalde plek. Na een oproep op sociale media meldde zich 'een jong, enthousiast stel' aan het Piet Mondriaanplein in Overtoomse Veld, dat hun woonkamer ter beschikking wilde stellen.

De 'stijlvolle' kamer wordt zo exact mogelijk nagebouwd in de Beurs van Berlage; al het meubilair wordt voor de beurs van West naar Centrum verhuisd. Koene: "Hun kunst blijft wel thuis hangen – ze hebben hele mooie kunst – want dat zou verwarrend zijn." Nathalia: "De kunstwerken die in de huiskamer in de stand op de beurs komen te staan, zijn overigens niet te koop. Het is een voorbeeld, dat de beursbezoeker moet verleiden om zelf thuis een kunstwerk te laten maken."

Het jonge stel heeft drie ramen die uitkijken op de tuin, en was niet tevreden over de luxaflex die de vorige bewoners hadden achtergelaten. Koene: "Aanvankelijk wilde Janneke iets doen met hun lievelingsgerechten. Later stelde ze voor om rolgordijnen te maken waarin een oude plattegrond van de Westelijke Tuinsteden is verwerkt." Nathalia: "Daar is op te zien welke sloten de tuinders hebben

bevangen naar de markt in de stad. Ook zijn er referentiepunten te vinden zoals het toen nog buiten de stad gelegen Vondelpark en de Singelgracht. Hiermee biedt de raaminstallatie een venster naar het verleden."

Glossy

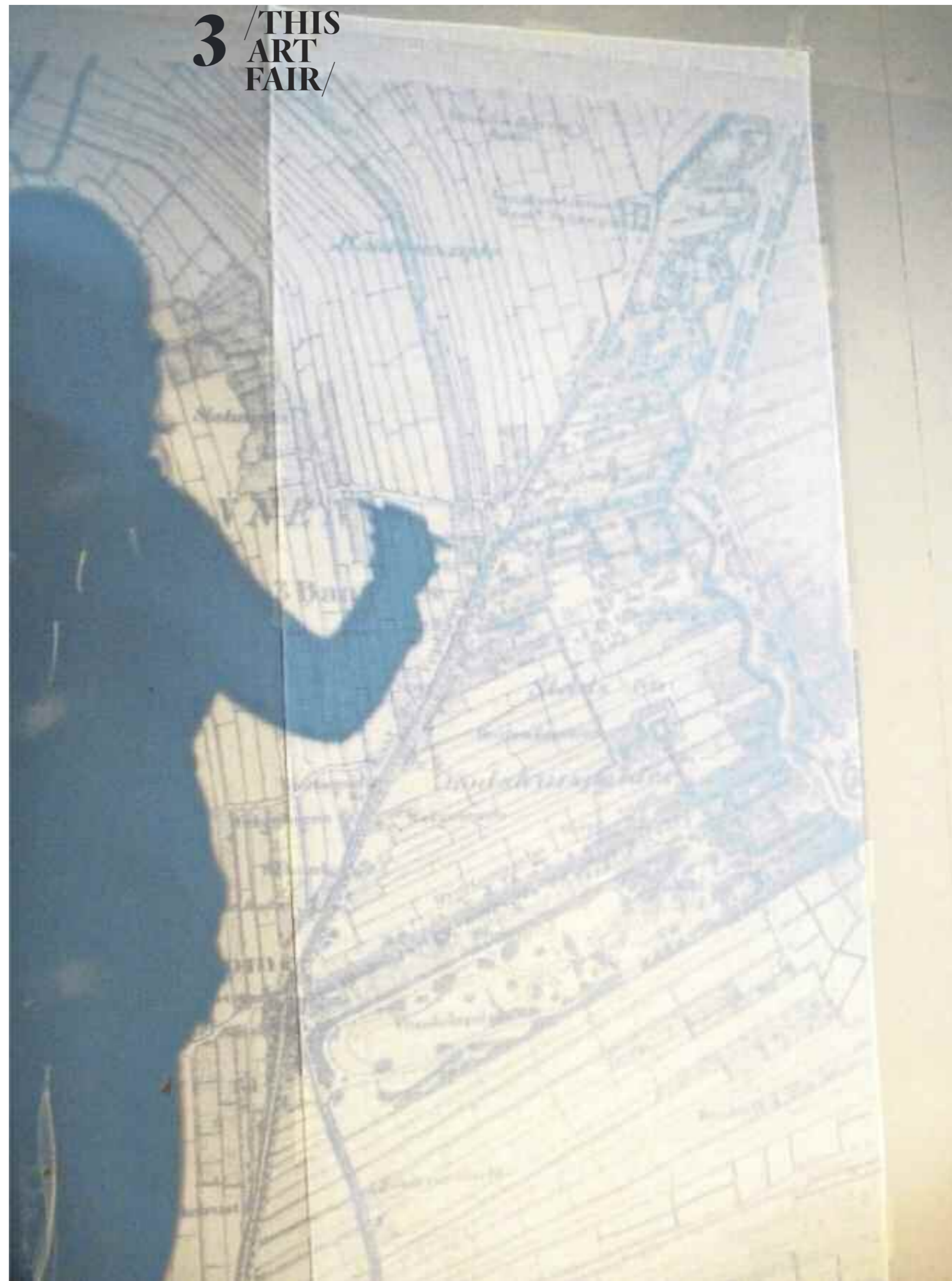
Behalve de gordijnen van Kornet is in de woonkamer site-specific kunst te vinden van Joyce Overheul en Esther Hoogendijk. Nathalia: "Esther werkt op een heel andere manier, vaak met licht en architectuur. In de woonkamer doet zij meubelinterventies." Koene: "Het was best ingewikkeld om een goede derde kunstenaar te vinden die een andere werkwijze toevoegde. Dat is Joyce geworden, met wie we nog niet eerder hadden samengewerkt. Haar werk is politiek en maatschappijkritisch, wat zich op heel verschillende manieren kan uiten. Voor de beurs ontwikkelte ze replica's van bestaande woonkamerobjecten, waarbij ze

Koene en Nathalia maakten een op Vtwonen geïnspireerde glossy

unieke materialen en kleuren gebruikt, waaronder speciaal voor de Nasa ontwikkelde zwarte verf die 99 procent van al het licht absorbeert."

Dat alle drie de kunstenaars – net als MILK – vrouw zijn, is overigens toeval. Koene: "We zijn lang op zoek geweest naar een man, maar op een gegeven moment moet je dat loslaten; je kunt iemand moeilijk alleen maar kiezen omdat hij man is." "Misschien zijn vrouwen wat huiselijker," grapt Nathalia.

Om de kunst aan de man te brengen, maakten Koene en Nathalia een op *Vtwonen* geïnspireerde glossy, met de huiskamer van het Piet Mondriaanplein op de cover. Koene: "Op de beurs zie je maar een paar werken van de kunstenaars, in het magazine staan interviews met de kunstenaars, hun portfolio's, de prijzen en wordt uitgelegd hoe het werkt." Nathalia: "We hanteren vijf tarieven: variërend van 390 euro voor kleine afmetingen of een simpele uitvoering tot 1970 euro voor grotere afmetingen, kostbaar materiaal of een complexe uitvoering." Koene: "Het koop-

De raaminstallatie van Janneke Kornet toont een oude plattegrond.
foto workingprogress

proces is vergelijkbaar met opdrachtgeverschap in de kunst, een klassieke benadering waarin MILK toekomst ziet. Het personaliseren van onze bezittingen en ons huis is vanzelfsprekend en maatwerk, bijvoorbeeld van meubels, is gangbaar. Waarom zouden we dit niet doen met een van de meest waardevolle aankopen voor het huis?"

De huiskamer wordt woensdag 27 december geopend met een heuse housewarming, met performances en improvisaties. Koene: "Kunstenaar Merel Stolker gaat om vijf uur en om acht uur stampot eten en nodigt bezoekers uit om met haar mee te eten. Laiyan Cheng gaat om zes, zeven en negen uur een spontaan spelletje doen met bezoekers, daar maakt ze dan een Polaroidfoto van en die verkoopt ze vervolgens weer." Nathalia: "Hoe alles er precies uit gaat zien, weten wij ook nog niet, maar het wordt allemaal heel spannend."

MILK staat in Stand G19. Info: milkmsterdam.com

Linda Koene

Kim Nathalia

Opvallend campagnebeeld

Kunstenaar Guda Koster en schilder Frans van Tartwijk hebben de opvallende campagnebeelden van This Art Fair gemaakt. De stijlen van beide kunstenaars komen samen in de beelden. Koster: "Onze stijlen zijn allebei figuratief, maar bij mij zijn de formele kanten van belang. Frans vertelt meer met zijn werk. Het is schrijnender en verontrustender. De personen in mijn werk worden half mens, half sculptuur. Uitdrukkingen spelen bij mij geen rol. Bij Frans is dat wel het geval. Hij is theateraler dan ik, maar desondanks is de samenwerking verrassend goed verlopen."

Koster en Van Tartwijk stonden vorig jaar samen op This Art Fair en werkten veel samen, maar nooit eerder creatief. "We hebben nooit samen beelden gemaakt. Dat leek ons een spannend idee, hoewel ons dat niet specifiek gevraagd werd," zegt Van Tartwijk.

Koster en Van Tartwijk maakten hun werk in minder dan drie weken in een kunstenaarsresidentie in Berlijn. "We hebben samengewerkt in hetzelfde gebouw. Als ik bijvoorbeeld iets had geschilderd, kon ik naar Guda's atelier en maakten we er een foto van. Guda speelt met kostuums en zelfontspanners."

Koster en Van Tartwijk staan beiden model op de foto's. Van Tartwijk: "We hebben veel geprobeerd. Bij mijn beeld met het berglandschap gingen we bijvoorbeeld voor of naast de schildering staan. Het is geven en nemen. Uiteindelijk besloten we de achtergrond open te knippen. Dat zorgt voor plezierige momenten."

De kleuren groen, paars en oranje-geel moesten in de beelden worden verwerkt. "Dat beperkt de keuzes," zegt Koster. "Maar we kwamen op het idee om het textiel en de achtergronden, zoals ik ze gebruik, en de portretten van Frans te combineren tot een geheel. Bij mij ontbreken gezichten altijd, omdat ze veel aandacht trekken. Maar als je gezichten schildert, dan krijg je een heel andere lading."

Daan Koster

Humor met een missie

DOMINICACHEN Zinloze superpowers

Superpowers zijn hot op internet. Anime, cosplay en natuurlijk de stroom superheldenfilms die de laatste jaren het bioscoopaanbod domineert, zijn hier debet aan. En wie wil niet met röntgenogen door kleding kunnen kijken, staal buigen met zijn pink of vliegen? "Maar er circuleren online ook lijsten met superpowers die een stuk minder functioneel zijn," vertelt Dominica Chen. "Ik breng dat weer een stapje verder: krachten die onpraktisch, gênant of zelfs zinloos zijn. De capaciteit om te praten met slakken die je toch niet begrijpen, bijvoorbeeld."

Aan het begin van haar studie aan de Rietveld Academie ontwierp Chen een aaimachine voor haar hond, die ze moest achterlaten in China. Dit apparaat had nog wel een functie, maar een dubieuze: wie schaft immers een huisdier aan als hij het geen aandacht kan geven? Gaandeweg ging Chen vraagtekens zetten bij het idee dat goed design altijd een probleem moet oplossen. "Design hoeft niet altijd serieus te zijn. Plezier opwekken kun je ook als een functie zien."

Die overtuiging heeft een wonderlijk machinepark opgeleverd. Een proppenschietter die verbonden is aan een aftellende klok en elke tien dagen een dot watten afvuurt. Of een robotarm die de macht vertegenwoordigt om 'schaakstukken met enige precisie om te gooien.'

Het begint voor Chen altijd met de formuleringen van superkrachten die ze op internet vindt. "Ik kies de meest populaire en beschouw die als mijn ontwerpdracht. In de constructie van mijn apparaten maak ik bewust gebruik van de beeldtaal en esthetiek van design. Alles ziet er clean en strak uit, liefst in wit en blinkend metaal. Hoewel er humor in mijn werk zit, gaat het toch ook om een serieus statement over design."

Chen denkt met haar *Superpower Studio* haar werkterrein wel te hebben gevonden. Ze heeft in elk geval genoeg ideeën voor nieuwe machines. "Hoog op mijn verlanglijst staat 'de macht om kleine en middelgrote vissen angst aan te jagen'. Dat moet een vissenkomp worden met in de wand een schermje waarop ik horrorfilms afspel."

Op This Art Fair is werk van 127 kunstenaars te zien. De nieuwste generatie houdt van humor, maar gaat zware onderwerpen zeker niet uit de weg.

Edo Dijksterhuis

LAI-YAN CHENG Alice en het innerlijke kind

"Waar kom je vandaan? Maar dan echt, hè? Hoe vaak Lai-Yan Cheng die vraag niet heeft moeten beantwoorden. Om vervolgens niet geloofd te worden als ze 'Den Bosch' zegt.

Die frustratie verklaart waarschijnlijk Chengs voorliefde voor fantasiewerelden die bevolkt worden door types die buiten het gebruikelijke normen- en waardenpatroon vallen. "Ik ben Alice in Wonderland," stelt ze zelf. "Maar ik identificeer me ook heel erg met dieren." Dat is terug te zien in haar performance *Miauw Miauw Miauw Nihauw*, waarin ze een kat imiteert op de stoep van een eetcafé. Ze rekt zich uit, geeft kopjes en gaat languit op de bank liggen spinnen. De meeste voorbijgangers kijken minder op van haar 'miauw' dan van haar 'nihauw' - 'hallo' in het Chinees.

Voor haar afstuderen aan Academie St. Joost maakte Cheng twee levende sculpturen van zeemeerminnen. "Die worden eigenlijk altijd voorgesteld als blank. Maar ze leven half bij de mensen en half in zee, in een soort tussenwereld. Net als ik eigenlijk. Het leek me dus logischer dat zeemeerminnen Aziatisch zijn en zo heb ik ze dan ook gemaakt."

Hoewel haar thematiek serieus is, is Chengs werk speels en vrolijk, op het kinderlijke af. "Tactloos is een kwalificatie die ze zelf gebruikt. "Ik wil de schaamte doorbreken en mensen even in een parallelle werkelijkheid laten zijn. Dat lukte goed met mijn asiel voor knuffeldieren. Vooral volwassenen meldden zich aan om knuffels te adopteren. Dat vind ik mooi, dat mensen hun innerlijke kind serieus nemen."

Die kinderlijke kan soms best confronterend zijn. Zoals in het videowerk *De Schepping*, dat Cheng laat zien op This Art Fair. Een oude man en een jong meisje spelen poppenkast met een stel dode vissen. "Die krijgen gaandeweg meer persoonlijkheid. Wij denken over vissen als wezens zonder bewustzijn, maar als ze plots beentjes krijgen, worden ze plots bewustzijn."

5 / THIS ART FAIR /

SAMHERSBACH Angst voor het onbekende in een oerwoudwereld

In zijn schilderijen creëert Sam Hersbach naar eigen zeggen een 'oerwoudwereld'. Dik gebladerde woekert over de doeken, takken en stammen steken door het beeld, soms stroomt water woest. Figuren duiken op, al dan niet gemaskerd en gewapend met speren. En tussen de weelderige tropenflora duiken allerlei beesten op, die vaak kunnen worden aangemerkt als monsters.

"Dit is de chaotische wereld waarin wij leven, symbolisch dan," stelt de net aan de HKU afgestudeerde schilder, wiens *Stroomwaarts koppelichters / Upstream, head-stealing creatures* dit jaar genomineerd was voor de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst. "Hier geldt het recht van de sterkste. De figuren in mijn werk verschuilen zich dan ook angstig of komen juist agressief tevoorschijn."

Met krachtige gebaren zet Hersbach zijn plastische voorstellingen op het doek. Maar wat hij schildert, is slechts de helft van het verhaal, stelt hij. "Het schilderij is een kader, een uitsnede van de werkelijkheid. De eigenlijke handeling gebeurt buiten de randen van het schilderij. Daar is de dreiging, die erin schuilt dat ie onbekend is."

Wat hij doet, is feitelijk niets anders dan wat makers van grottschilderingen al duizenden jaren geleden deden. "De mens probeert zijn omgeving naar zijn hand te zetten, zeker door middel van moderne technologie, en meet zich een goddelijke status aan. Maar de angst voor het onbekende en de dood blijft. Die krijgt de vorm van fantasie-monsters. Zo maak je het behapbaar."

In zijn grote werken, waar hij eerst schetsen voor maakt en langer over nadent, gaat Hersbach vooral verhalend te werk. Dat is terug te zien in titels als *Ontdekking van de voorouder geschriften*. Zijn kleine doeken zijn intuïtiever, directer maar tegelijkertijd meer ambigu. Ook hier lopen de titels gelijk op. "Een schilderij heet bijvoorbeeld *Meerzicht*. Dat kan 'zicht op een meer' betekenen. Maar het kan ook gaan om meerdere perspectieven. Of beter kunnen kijken door aangescherpte ogen: meer zicht dus. De kijker mag beslissen."

WILLEMDEHAAN Van alledaags tot absurd

This Art Fair heeft een rondleiding met reflexieve inslag die past bij het jaareinde: *2020, the Vision Tours* van Willem de Haan. "Er zijn de laatste jaren veel doelen gesteld voor het jaar 2020," vertelt de kunstenaar. "In mijn tour laat ik zien hoe de wereld er tegen die tijd uit kan zien."

Hij wil niet teveel verklappen maar één voorbeeld kan wel. "Er wordt veel gesproken over de verkenning en misschien zelfs kolonisering van Mars. Tegelijkertijd zijn er nog mensen die denken dat de aarde een pannenkoek is. Niemand vraagt zich af of Mars plat is. Wordt dat even schrikken als het in 2020 wel zo blijkt te zijn."

2020, the Vision Tour leidt over de beursvloer, waar heren en der werken van De Haan staan, en zelfs naar buiten, voor een rondje om de Beurs. Langer dan vijf minuten duurt het niet. "Die gehaaste houding past bij de toekomst," vindt De Haan. "Bovendien: het is eind december, ik wil mensen niet te lang in de kou laten staan."

Ook de scootertour waarmee hij dit jaar afstudeerde bij ArtEZ was zo'n compacte performance. Achterop een brommer werden bezoekers in vliegende vaart langs twaalf sculpturen, video's en grafische werken van De Haan geleid. "Die snelheid werkt voor mij. Je hoeft het niet per se te begrijpen, maar zo achter elkaar vormen de werken één geheel en komt het algemene idee wel over."

Het zijn de kleine, alledaagse dingen die een constante stroom vaak behoorlijk absurdistische ideeën bij De Haan teweegbrengen. Zo fabriceerde hij een rolstoel voor een lekke oude voetbal, een setje dobbelstenen met op alle vlakken één stip of de tekst 'bad luck', en een serie dozen met keramieken cijfers erin verpakt, getiteld *Between 1 and 10*. De Haan is het achterneefje van Fluxusvoormannen als Wim T. Schippers en Willem de Ridder. "Kunst mag best grappig zijn, entertainment zelfs," vindt hij. "Dat is het doel van *2020, the Vision Tours*. Het is mooi als het ook een beetje grappig is."

Maarten Bel (30) maakt tijdens This Art Fair samen met kinderen vervalsingen van meesterwerken. Volwassenen mogen ook meedoen, eventueel na een borrel.

‘Als je iets toevoegt mag het ineens wel’

tekst Maxime Smit, foto Bart Jansen

‘Kinderen zijn misschien een spannendere doelgroep dan volwassenen’

Valse Meesters heet het project van Maarten Bel op This Art Fair. Kwastjes op een ‘menukaart’ met alle programmaonderdelen geven aan op welk niveau per onderdeel wordt ge-‘meestervervalst’. Eén kwast staat voor makkelijk en toegankelijk: vanaf vier jaar oud. Bij drie kwasten moet een deelnemer echt aan de bak.

Wat gaat er gebeuren?

“Vervalsen leek me leuk, zeker in de context van een kunstbeurs. Het mag natuurlijk niet, maar met kinderen kom je daar wel mee weg. We gaan grootmeesters als Pollock, Rembrandt en Van Gogh vervalsen, maar ook werk van mijzelf of dat van anderen die op de beurs hangen. Ik heb nu net op de computer een groot schilderij van Pollock omgezet naar een kleurplaat. Maar je mag ook met een camera iets fotograferen op de beurs en dat hier nakijken met tape, verf of andere materialen.”

Een soort Småland, maar dan met kunst, heeft Bel het eerder genoemd. Zijn idee is om onderwerpen als auteurschap, auteursrecht en originaliteit op een toegankelijke manier te belichten. Wanneer is iets bijvoorbeeld een kopie en hoe kan het dat je wel op andermans werk mag voortborduren als je er iets eigens aan toevoegt?

De workshops zijn er in eerste instantie voor kinderen, maar volwassenen mogen ook meedoen als ze willen. “Ik verwacht overdag vooral kinderen en dan in de loop van de dag ook volwassenen,” zegt Bel. “Als ze al het een en ander gedronken hebben.”

Eerder deed Bel een soortgelijke workshop voor kinderen in het Stedelijk Museum. Hij gaf er een speedcursus ‘street art’. Gewapend met boevenpetten en zonnebrillen leerden kinderen zich ‘onopvallend’ door het museum te bewegen om heren der ‘guerrillakunst’ of stickers aan te brengen.

Humor speelt een grote rol in al uw werk. Waarom is dat?

“Ik vind humor een hoge vorm van intelligentie. Enerzijds zorgt het voor herkenning, maar het kan ook vreemdend werken of helpen relativiseren. En humor heeft de kwaliteit dat iedere ontvanger het kan begrijpen, of je nu gestudeerd hebt of niet, zoals bij stand-upcomedy. Je tante snapt het, en als je gestudeerd hebt, begrijp je misschien ook nog de achterliggende laag.”

Zit er nog een diepere betekenis achter de humor die u gebruikt in uw kunst?

“Verschillende thema’s komen voor mij altijd wel terug: liefde, tolerantie, seksualiteit, vergankelijkheid. Laatst waren mijn ouders op bezoek in Rotterdam, waar ik woon. We gingen met de metro en ze hadden nog nooit gezien dat er zowel hele grote roltrappen naar boven als naar beneden gaan, want ze komen niet uit de grote stad. Ik vond dat aan de ene kant vertederend en grappig, maar het maakte me ook een beetje verdrietig omdat het me liet inzien dat mijn ouders sterfelijk zijn of grip verliezen op dingen die nu gebeuren.”

Het werk van Maarten Bel balanceert tussen beeldende kunst en performance art, maar heeft ook wel wat van stand-upcomedy. Hij werkt nu aan een schilderij waarin hij drie maanden lang telkens zijn buik insmeert met verf als hij iets is afgevallen. Daar zet hij dan een stempel mee op het doek. In performances bespeelt hij een doedelzak (hij heeft sinds een jaar les) of speelt hij – groen geschil-

derd – de volwassenwording na van een plant. Voor het publiek is vaak ook een rol weggelegd. Op De Parade had Bel dit jaar een tijdsmachine waarin iedere bezoeker als een ander mens de deur uitging, inclusief maskertje met een deel van andermans gezicht. Vorig jaar verzorgde hij op This Art Fair een rondrijdende ‘tv-show’ à la *RTL Boulevard of Shownieuws*, waarbij hij interviews deed bij alle stands.

In Rotterdam heeft hij een atelier tussen de studio van Daan Roosegaarde en die van beeldend kunstenaar Joep van Lieshout. Hij legt zich er inmiddels naast zijn werk voor volwassenen steeds vaker toe op kunst voor kinderen. Zo was daar dit jaar het project *Bel’s Kitchen*, geïnspireerd door programma’s als *Masterchef* en *Heel Holland bakt*. In een workshop leerden kinderen in korte tijd ieder achter een eigen werkbank een dier kleien. Daarna volgde een grote opgave. Veel kunst komt tot stand door een zekere mate van toeval. Bel gaf de kinderen de keuze: overrijd je kleidier met een autoband of doe het niet als je niet wilt.

“Het was grappig om te zien hoe ze daar op reageerden. Sommigen deden het niet. Bij anderen speelde mee dat de rest het wel deed, dus dan zag je dat er een soort druk kwam vanuit de groep en daar ging iedereen ook weer anders mee om.”

U noemt werken met kinderen liever ‘kunst voor kinderen’ dan educatie. Waarom?

“Bij educatie heb ik een associatie met een leuk workshopje en een pak kleurpotloden en dan tekenen wat je voelt. Er wordt vaak een beetje lacherig over gedaan. Mijn projecten voor kinderen komen wel echt voort uit mijn eigen werk, waarbij ik educatie inzet als vorm. Daarbij vind ik kunst ontzettend belangrijk voor kinderen. Als ik zelf bedenk hoeveel impact dingen op me hadden toen ik een kind was. Als ik naar het theater was geweest, kon ik daarna wel echt bedenken dat ik vanaf dan alles heel anders wilde gaan doen. Dat heb je als volwassene minder.”

Is het moeilijk om kunst, vaak toch wat abstract, begrijpelijk te maken voor kinderen?

“Je moet een vertaalslag maken. Kinderen zijn wel kinderen, maar het hoeft niet kinderachtig te worden. Als dat lukt, merk je dat kinderen misschien wel een veel spannendere doelgroep zijn dan volwassenen. Die zijn al veel meer geconditioneerd.”

Dagelijkse workshop

Maarten Bel geeft zijn workshop dagelijkse tijdens This Art Fair. Kijk voor de tijden op de website. Meedoen kan op inloop. Op de beurs is ook eigen werk te zien van Bel, er hangen onder andere tekeningen van hem, een lichtbak en er zijn kleine sculpturen te koop.

Plantenpijn en antihelden

Opvallend werk op This Art Fair uitgelicht.

LISA VANCASAND Stand G6

Kunnen planten pijn voelen? Met het blote oog kun je niet zien dat de fluorescentie van planten hoger is bij stress, maar de camera van Lisa van Casand weet het wel te vangen. Deze mooie plantenportretten maken het onzichtbare zichtbaar: hoe een plant reageert op uitdroging, hitte of besproeiing met chloor.

Sophia Zürcher

LOES KOOMEN Stand 38

In 2016 besloot Loes Koomen te stoppen als zelfstandig ontwerper en zich helemaal te wijden aan haar passie: de autonome schilderkunst. Nu vindt ze de tijd rijp om haar werk – minimale, maar speelse schilderijen en werken op papier met veel cirkels en ellipsen in felle kleuren – aan het publiek te tonen. En kan iedereen zien dat Koomen een wijze beslissing heeft genomen.

Jan Pieter Ekker

MATTIJS VAN DEN BOSCH Stand 21

Met hun gele bouwhelmen en oranje werkkleding, afgezet met fluorescerende banen, vallen ze enorm op. Toch doen wegwerkers, kraandrijvers, tramspoorlagers en vuilnisophalers hun werk anoniem. Mattijs van de Bosch zet ze neer als de antihelden van de stad. De schilder heeft ook een bijzonder oog voor de esthetiek van bouwketen en transformatorhuisjes. Het gewone en tijdelijke wordt heroïsch en monumentaal.

Kees Keijer

MAURICE BRASPENNING Stand 27

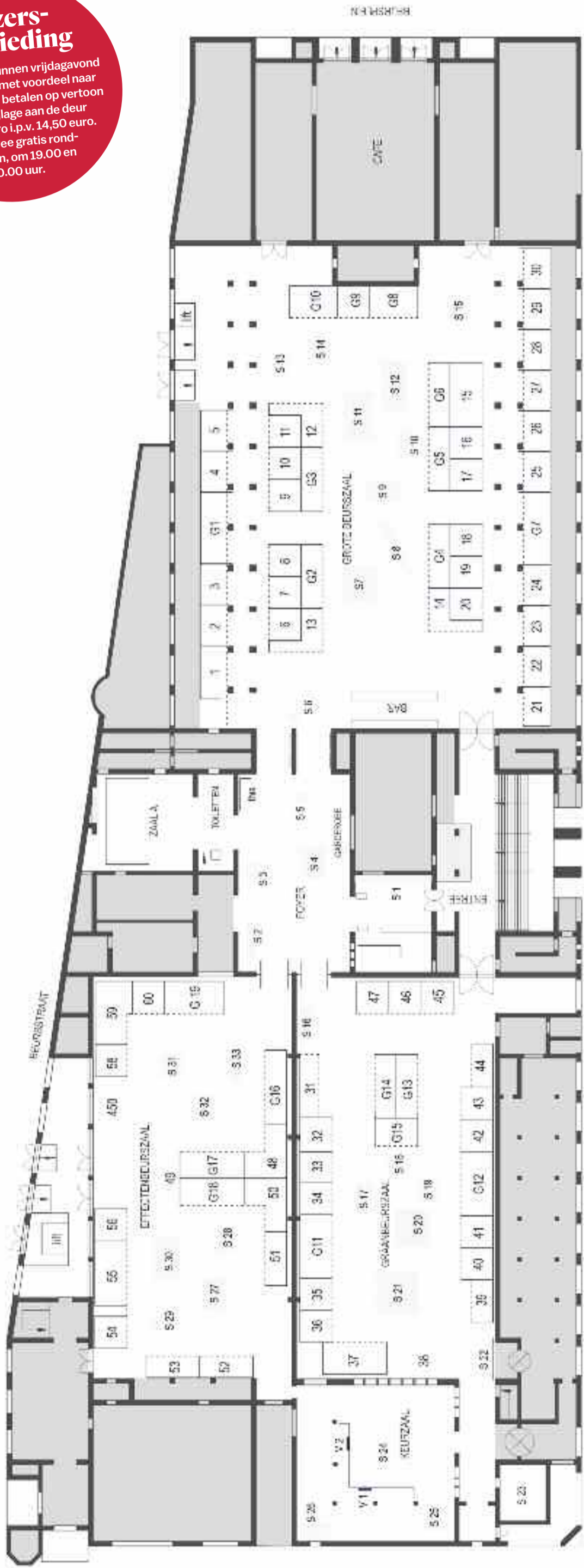
Maurice Braspennin is in de ban van David Bailly, net als hij schildert te Leiden maar dan zo’n driehalve eeuw eerder. Braspennin heeft zich vastgebeten in één specifiek werk: *Vanitas-stillevan met zelfportret van de schilder* (1651). Hij licht er details uit, vervormt ze en verwerkt er zijn eigen verhalen in. Het Baillyproject is onderzoek, hommage en vadermoord ineen.

Edo Dijksterhuis

BEURS VAN BERLAGE

Lezers- aanbieding

Paroollezers kunnen vrijdagavond 29 december met voordeel naar This Art Fair en betalen op vertoon van deze bijlage aan de deur slechts 9 euro i.p.v. 14,50 euro. Er zijn twee gratis rondleidingen, om 19.00 en 20.00 uur.

Wie staat waar?

- Grote zaal**
 01 Lexan Frye
 02 Wouter Willebrands
 03 Biba Fibiger
 04 Rudy Simon
 05 Sanne Maes
 06 Map de Maar
 07 Esther Mâire
 08 Hillegon Brunt
 09 Goran Turnsek
 10 Tom Abbink & Rutger van der Tas
 11 Roger Walschots
 12 Thijs Zweepers
 13 Valentina Gal
 14 Maarten Bel
 15 Franciscus & Franciscus
 16 Robbert Pauwels
 17 Johanna de Schipper
 18 Godfried Zöllner
 19 Bart Eysink Smeets

- 20 Jessica van den Heuvel
 21 Mattijs van den Bosch
 22 Noortje Haegens
 23 Rene Duinkerken
 24 Paul Bulika
 25 van Rijn & van Soest
 26 Ralf Kokke
 27 Maurice Braspenning
 28 Loes Koomen
 29 Chiel Morssink
 30 Marjolein Landman
 G1 Meraki Agency
 G2 galerie dudok de groot
 G3 No Man's Art Gallery
 G4 Kahmann Gallery
 G5 Kallenbach Gallery
 G6 Heden
 G7 Stichting Holland
 G8 AG Gallery powered by Klerkx
 G9 Post Modern
 G10 RonLangArt

- S6 W. But
 S7 Arjen Lancel
 S8 Eline Kuipers
 S9 Lucas Leleveld
 S10 Bart Eysink Smeets
 S11 Leonie de Bruin
 S12 Jean Philippe Paumier
 S13 Bert Feddema
 S14 Sjaak Kooij
 S15 Marjolein Landman
Graanbeurszaal
 31 Husmann/Tschaeni
 32 Lucas Hardonk
 33 Peter Vianen
 34 Nancy Tjong
 35 Alina Lupu
 36 Jolanda Schouten
 37 Barbara Broekman
 38 Broekman & van Hees
 39 Casper Warmoeskerken
 40 Shirley Welten

- 41 Marianne Hendriks
 42 Romee van Oers
 43 Amanda Winnemuller
 44 Dorine Camps
 45 Nina van de Ven
 46 Eva van Ooijen
 47 Kate van Harreveld
 G11 Josilda da Conceição Gallery
 G12 Bougie Art Foundation
 G13 TORCH Gallery
 G14 Galerie Bart
 G15 Vriend van Bavink
 S16 Paul Bulika
 S17 Bert Feddema
 S18 Fahmy Shahin
 S19 Sarjon & Tammam
 S20 Lawrence James Bailey
 S21 Dominica Chen
 S22 Jochem Esser
 S23 Natalie Fyfe

- Zaal A**
 Valse Meesters
Foyer
 S1 Safira Taylor
 S2 LAM Award
 S3 Willem de Haan
 S4 Merel Noorlander
 S5 Leendert van der Meer
 This Art Fair Booth
Keurzaal
 S24 Femke Schaap S25 Noralie & Thijs Rijkers
 S26 Sjaak Kooij
 V1 Lai Van Cheng
Effectenbeurszaal
 48 Alice Gooftjes & Wies Scheffers
 49 Chris Rijk
 50 Driessens & van den Baar
 51 Willemijn Kuipers

- 52 Marnix van den Berg
 53 Nancy de Graaf
 54 Caspar Noyons
 55 Emiel Zeno & Sam Hersbach
 56 Alle Jong
 450 Eric Martijn & Lucas Hoeben
 58 Carine Weve
 59 Julius Stibbe & Johnny Wiekhart
 60 Iris Zendman
 G16 QCLICK Gallery
 G17 galerie with tsjalling:
 G18 Bcademie
 G19 MILK
 S27 Bert Feddema
 S28 Boyd de Jong
 S29 Caspar Noyons
 S30 Emiel Zeno
 S31 Rick van Meel
 S32 Liselotte Fontrodona
 S33 Akmar

/THIS
ART
FAIR/